

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

26.08.2021 № 70/87-р/к

Справа № 1/02-75-20

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВОМ «ВОДОКАНАЛ» (надалі – ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ», Підприємство) протягом 2019 року та січня - серпня 2020 та станом на вересень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території, підпорядкованій Великобурлуцькій селищній раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», із часткою 100 %.

Як наслідок ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» має змогу самостійно визначати умови надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

При цьому, ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» стягує кошти за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не передбаченому чинним законодавством.

На ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» накладено штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

За результатами розгляду справи № 1/02-75-20 такі дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» пропонується визнати

зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території, підпорядкованій Великобурлуцькій селищній раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-75-20 про порушення ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИМ КВКП «ВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 10.08.2021 № 70-03/432-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 16.06.2020 № 70/80 – рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-75-20 за ознаками вчинення ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИМ КВКП «ВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (надалі - Справа).
- (2) В ході розгляду Справи надіслані до Підприємства вимоги про надання інформації від 24.03.2021 № 70-02/1-2452, від 12.05.2021 №70-02/1-4013 та від 24.06.2021 №70-02/1-5084.

2. Відповідач

- (3) Відповідач у Справі - ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, засноване Великобурлуцькою селищною радою, зареєстроване 20.07.1999 за № 1 453 120 0000 000182. Місцезнаходження ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ»: 62602, Харківська обл., Великобурлуцький р-н, смт Великий Бурлук, вул. Шевченка, буд. 16, ідентифікаційний код юридичної особи – 23147024.
- (4) Відповідно до статуту ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», затвердженого рішенням VI сесії VII скликання Великобурлуцької селищної ради від 18.09.2018 № 146-7, предметом діяльності підприємства є:

- виконання обов'язків по якісному та безперервному водозабезпеченню та

водовідведенню споживачів, покращенню виробничої діяльності на базі ефективного використання наявного технологічного устаткування інженерних споруд систем водопостачання та водовідведення;

- всебічне задоволення потреб підприємств усіх форм власності та населення смт Великий Бурлук та населених пунктів Великобурлуцького району питною водою відповідно ДСТУ «Вода питна»;
- удосконалення та розвиток систем водопостачання та водовідведення району, підвищення надійності, ефективності та безпеки їх функціонування, тощо.

- (5) Згідно зі Статутом ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (6) Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00).
- (7) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (8) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (9) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (10) Отже, ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика),

з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

(1) *Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища*

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

2.1.1. *Суб'єкт господарювання*

- (13) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (14) Об'єктом аналізу є ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення.

2.1.2. *Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання*

- (15) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (надалі - Послуги).

(2) *Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище*

2.2.1. *Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання*

- (16) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (17) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (18) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення,

постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

(19) Відповідно до пункту 2 Правил № 630:

- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
- централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

(20) Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(21) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.

(22) Послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.

(23) Згідно із абзацом першим пункту 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установаження засобів обліку води і теплової енергії (далі – квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.

(24) Абзацом другим пункту 9 Правил № 630 визначено, що квартирні засоби обліку беруться виконавцем на абонентський облік.

(25) Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на установаження квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.

(26) Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», абонентський облік вузла обліку (далі – абонентський облік) – процедура реєстрації та

періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку.

(27) Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:

- вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
- вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.

(28) Частиною четвертою статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що оператор зовнішніх інженерних мереж, виконавець комунальної послуги, інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальних послуг, зобов'язані приймати вузли обліку, встановлені відповідно до вимог цього Закону, на абонентський облік протягом 14 календарних днів, про що складається відповідний акт.

(29) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» власники (співвласники) приміщень у будівлі, в якій окремі приміщення є самостійними об'єктами нерухомого майна, у разі приєднання такого будинку (будівлі) до зовнішніх інженерних мереж або обладнання такого будинку (будівлі) системою автономного теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання зобов'язані забезпечити оснащення належних їм приміщень вузлами розподільного обліку відповідно теплової енергії, гарячої води, питної води, крім випадків, передбачених частинами п'ятою - сьомою цієї статті.

(30) Як зазначило ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» листом від 28.04.2020 № 126 (вх. від 29.04.2020 № 2209) (надалі – Лист), Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території Великобурлуцької селищної ради.

(31) Отже, Послуги є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ».

2.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(32) Споживачами Послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(3) *Визначення товарних меж ринку*

(33) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(34) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(35) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

(36) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

(37) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.

(38) Послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.

- (39) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення.
- (40) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є Послуги, які не мають товарів-замінників.

(4) *Визначення географічних меж ринку*

- (41) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (42) ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» Листом зазначило, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території Великобурлуцької селищної ради.
- (43) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та послуг з централізованого водовідведення є територія, підпорядкована Великобурлуцькій селищній раді, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ».

(5) *Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку*

- (44) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (45) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та послуг з централізованого водовідведення визначено період: 2019 рік та січень - серпень 2020 року.
- (46) В зазначений період та станом на вересень 2020 року структура вказаного ринку не змінювалась.

(6) *Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку*

2.6.1. *Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище*

- (47) Обсяги ринку Послуг протягом вказаного періоду складають: водопостачання - 3 436 685,66 грн. та водовідведення - 1 225 207,2 грн.
- (48) За даними наданими ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИМ КВКП «ВОДОКАНАЛ» обсяг послуг з централізованого водопостачання за вказаний період: 2019 рік - 1 657 821,98 грн; січень-серпень 2020 рік - 1 778 863,68 грн.

- (49) Обсяг послуг з централізованого водовідведення за вказаний період: 2019 рік – 675 940,97 грн; січень-серпень 2020 рік - 549 266,23 грн.

2.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (50) На території Великобурлуцької селищної ради інших суб'єктів господарювання, які надають Послуги, немає.
- (51) Виходячи з наведеного, частка ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» на ринку Послуг протягом 2019 року та січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року в межах території Великобурлуцької селищної ради, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, становить 100 %.

(7) Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (52) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (53) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (54) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (55) Окрім цього, відповідно до пункту 28 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензування підлягають, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (56) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії.
- (57) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у

сферах природних монополій визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

- (58) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

(8) Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (59) Таким чином, ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» протягом 2019 року та січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території Великобурлуцької селищної ради, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

3. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

(1) Обставини справи

- (60) Частиною четвертою статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що оператор зовнішніх інженерних мереж, виконавець комунальної послуги, інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальних послуг, зобов'язані приймати вузли обліку, встановлені відповідно до вимог цього Закону, на абонентський облік протягом 14 календарних днів, про що складається відповідний акт.
- (61) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» власники (співвласники) приміщень у будівлі, в якій окремі приміщення є самостійними об'єктами нерухомого майна, у разі приєднання такого будинку (будівлі) до зовнішніх інженерних мереж або обладнання такого будинку (будівлі) системою автономного теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання зобов'язані забезпечити оснащення належних їм приміщень вузлами розподільного обліку відповідно теплової енергії, гарячої води, питної води, крім випадків, передбачених частинами п'ятою - сьомою цієї статті.
- (62) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільувачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла

розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (63) ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» самостійно встановило порядок надання платної послуги з видачі технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води споживачам, при тому, що це не передбачено чинним законодавством. Вартість такої послуги з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води затверджена наказом директора ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» від 01.10.2019 № 34 А та складає 655,03 грн. Лише за умови оплати споживачем за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОМУ КВКП «ВОДОКАНАЛ», засоби обліку холодної води приймаються виконавцем послуги на абонентський облік.
- (64) Листом ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» повідомило, що протягом 2019 року та січня-березня 2020 року фактично було видано технічних умов на встановлення лічильників води населенню на загальну суму 12772,81 грн: за 2019 рік - 22 од. на суму 10601,14 грн., за січень - березень 2020 року- 3 од. на суму 2171,6 грн.
- (65) В ході розгляду Справи ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» листами від 01.04.2021 №74 (вх. від 09.04.2021 №2000) та від 19.05.2021 № 124 (вх. від 28.05.2021 № 3111) повідомило про те, що технічні умови індивідуального вузла обліку витрат холодної води не розроблялись протягом періоду квітня - грудня 2020 року та січня - лютого 2021 року, а також кошторис витрат на виготовлення технічних умов не затверджувався.
- (66) В ході розгляду Справи ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» листом 19.05.2021 № 124 (вх. від 28.05.2021 № 3111) повідомило про прийняття нового наказу від 01.09.2020 року № 21 «Про затвердження кошторису витрат для населення», в якому відсутній пункт, яким встановлена плата за послуги з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води, що був наявний у попередньому наказі від 01.10.2019 № 34А «Про затвердження кошторису витрат для населення».
- (67) Таким чином, стягнення коштів за видачу технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води не здійснюється.
- (68) Отже, враховуючи наведене, порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» припинено.

(2) Антиконтентні наслідки дій Відповідача

- (69) Дії Підприємства по стягненню коштів зі споживачів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води є дискримінаційними та такими, що можуть ущемлювати їх інтерес.

(70) Дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» по стягненню коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не передбачених чинним законодавством, є безпідставними та такими, що можуть обмежувати інтереси споживачів. Таким чином, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зазнає додаткових витрат. При цьому, відмова споживача від отримання технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води нестиме негативні наслідки для споживача у вигляді невзяття засобу обліку холодної води на абонентський облік та неможливості обліковувати кількість спожитих послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(3) *Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку*

(71) Такі дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

(72) Дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», які полягають у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(73) В той час, коли ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

(74) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або

ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (75) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (76) Ураховуючи вищезазначене, дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2019 року та січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території Великобурлуцької селищної ради, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягають безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (77) Подання про попередні висновки у Справі направлено ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОМУ КВКП «ВОДОКАНАЛ» разом із супровідним листом від 11.08.2021 № 70-02/1-6726.
- (78) ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» листом від 17.08.2021 № 207 (вх. від 18.08.2021 № 4755) надало заперечення та зауваження на подання про попередні висновки у Справі (надалі-Заперечення).
- (79) ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» зазначає, що дійсно в період з 01.01.2012 по 31.03.2020 року розробляло проектну документацію та технічні умови на встановлення вузла обліку. За виконані послуги підприємство отримало доходу 12772,81. Однак не вважає такі дії зловживанням монопольним становищем, оскільки послуга надавалась виключно згідно наданих заяв.
- (80) Аргументи ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» спростовуються наступним.
- (81) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподілювачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх

інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (82) ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» самостійно встановило порядок надання платної послуги з видачі технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води споживачам, при тому, що це не передбачено чинним законодавством.
- (83) Окрім цього, ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КВКП «ВОДОКАНАЛ» зазначає, що «знаходиться в скрутному фінансовому становищі. Збитки за 1 півріччя 2021 року склали 509 тис. грн» (мовою оригіналу). У зв'язку із цим, Підприємство просило не застосовувати фінансові санкції.

6. Висновок у справі

- (84) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2019 року та січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Великобурлуцької селищної ради, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягали у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

7. Визначення розміру штрафу

- (85) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (86) За інформацією ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ», наданою листом від 01.04.2021 № 74 (вх. від 09.04.2021 № 2000), дохід (виручка) Підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2020 рік складає 2 750 700 (два мільйони сімсот п'ятдесят тисячі сімсот) гривень, що підтверджується звітом про фінансові результати ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КВКП «ВОДОКАНАЛ» за 2020 рік.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ», (ідентифікаційний код юридичної особи – 23147024) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2019 року та січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Великобурлуцької селищної ради, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВОДОКАНАЛ», із часткою 100 %.

2. Визнати дії ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВОДОКАНАЛ», (ідентифікаційний код юридичної особи – 23147024), які полягали у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 23147024) штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з

дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Головуючий колегії

Владислав РУМ'ЯНЦЕВ